

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ru} 46. ANULU XIII.

Sabiuu, in 13/25 Iunie 1865.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiuu la expeditura
toiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ta prin scrisori francate, adresate
catra expeditura. Pretulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu an
8 fl. era peo jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

„Telegrafulu Romanu.“

Finindu-se cu 30 Iunie cal. vechiu abonamentul Dloru
abonanti pe semestrulu I. alu anului curinte, Ianuariu — Iunie,
si pe triloniulu Aprile — Iunie: prin acést'a se deschide a-
bonamentu nou la „Telegrafulu Romanu“ pe semestrulu alu
doilea alu anului curinte.

Conditionile remánu cele cunoscute:

Abonamentulu pe 1/2 anu, pentru Sabiuu 3f. 50 cr.
pentru Tranni'a si Austri'a preste totu 4 f.

pentru principate 6 f.

Abonamentulu pe 1/4 anu, pentru Sabiuu 1 f. 75 xr.

pentru Tranni'a si Austri'a preste totu 2 f. —
pentru principate 3 f. —

Abonamente pe mai putínu de 3 luni, séu pe luni sin-
gurite nu se priimescu.

Redactiunea si Editur'a.

Maiestatea Sea in Bud'a—Pest'a.

(Capetu din nr. 43. *)

A patr'a di a petrecerei Maiestátii Sele in Pest'a (9 Iu-
nia) dimine'ti'a la 9 óre Reuniunea cantaretiloru din Bud'a e-
secutá câte-va piese in curtea regésca lângá feréstr'a, unde era
Maiestatea Sea. Dupa ce finira 3 piese cu multa precisetate,
Maiestatea Sea se infatisia pe balconu, si fu priimitu cu salu-
tári cordiale de „Eljen!“ de cátra multínea poporulu. O de-
putatiune din sinulu Reuniunei fu chiamata in curte, unde M.
Sea esprimendu-si multiamirea, le multiami pentru productiu-
nile in cantare.

Pe la 10 óre a visitatu Mai. Sea spitalulu militariloru, institu-
tulu orfaniloru (Iosephinum), unde a luatú la privire mai de apró-
de tóte localitátile specialí, si si-a exprimatú multiamirea preinalta
atátu cu ordinea, cátu si cu supraveghiatorii acestoru institute.

De aicea merse Mai. Sea la universitate. La pórtá fu
priimitu cu mare solemnitate de cátra senatulu intregu alu a-
cademiei sub conducerea magn. rector. Juristii imbracati ser-
batorescu formara spalíru pána susu la facultatea juridica.
Ací intrá Mai. Sea in sal'a mare (aula), portandu-se inna-
inte insemnele universitátii. Dupa ce incetara vivatele cele
grandióse, ce cutremurau parétii edificíului, Mai. Sea s'au in-
duratu a indreptá câte-va cuvinte parintesci cátra tinerimea
numerósa, cari fura comitate de nou de vivate entusiastice.

Urmá cercetarea preinalta la scól'a reala, unde Mai. Sea
si-a inscrisu numele in protocolulu cercetatoriloru (si calato-
rii inca se inscriu aicea in semnu de suvenire); dupa aceea
institutulu orbiloru, unde elevii orbi salutara pe Mai. Sea cu
Imnulu poporalu, apoi cu uvertur'a operei „Stradella“ de Flo-
tow. Óspele preinaltu fu surprinsu de talentulu musicalu alu
orbiloru. Dupa aceea mai visitá in Bud'a politehnic'a (Iose-
phinum) si luá la privire mai deaprópe aparatele fizicale in
laboratoriu, precum si scól'a de desemnu etc. Pretotindenea
fu priimitu cu cuventári si vivate entusiastice.

Dupa amédi la 4. óre merse la a dóu'a alergare de cai
pe cámpulu Rákos. Stradele erau indesate de poporime pre-
totindenea, pe unde a trecutú Mai. Sea; ear afara pe cámpu
tocmai cá alaltaiieri se infatisia unu numeru grandiosu alu
poporime.

Venindu indereptu, poporulu pretotindenea l'a priimitu cu
vivate entusiastice, tocmai cá in 7 ale lunei curinte, despre
care facuramu amintire.

*) Ceremu indulginti'a on. publicu, ca sosindu-ne continuarea acé-
st'a prea tardiu, nu o mai poturamu dá in nr. premergatoriu. Red.)

Sér'a la 8 óre fu prándiulu regescu, la care fura invi-
tati de nou mai multi óspeti civili, preoti si militari.

Plecarea cátra Vienn'a fu detiermurita la 11 óre, sér'a in sa
pe la 9 óre si erau iluminate tóte casele pe stradele, unde tre-
buiá sa trecá Mai. Sea.

Dupa 10 1/2 óre plecá óspele preainaltu din curtea re-
gésca. La trepte lu priimira fetitie imbracate in albu, cari a-
runcara totu flori si cununi pe calea Mai. Sele.

In ocolulu drumulu de feru era multime mare. Locali-
tátile acestui'a erau iluminate minunatu. Ací se indurá Mai.
Sea a conversá cu mai multi demnitari bisericesci si mireni,
esprimendu-si parerea de reu, ca trebuie sa mérga din mij-
loculu atátoru supusi credinciosi, dar preste putínu spera ca
va poté veni de nou la Bud'a—Pest'a.

Candu au sunatu 11 óre, Mai. Sea se sui in vagonu, si
inainte de a plecá dise cu tonu inaltiatu cátra poporime: „Ve
multiamescu pentru priimirea cordiala; postescu sa traiti in
pace pána la revedere.

Mii si mii de ómeni intonara unu „Eljen!“ intreitu totu
in acelu minutu.

Asiá se fini petrecerea Maiestátii Sele in capital'a Un-
gariei, carea de siguru va avé consecuinti de mare insemna-
tate politica; pretotindenea se constatéza vointi'a preinalta a
Domnitorulu, ca diet'a Ungariei dupa unu restempu de
4 ani se va conchiamá de nou in Iuliu.

Apropierea si iniciativ'a, precum vedemu, fu inceputa
de insasi Mai. Sea; priimirea se póte dice neasceptata, gran-
diósa; dar ca diet'a venitóre fi-va óre mai moderata decátu cea
din 1861., carea unic'a se pomenesce in analele constituti-
nalismulu, va documentá venitoríulu.

Starea abnorma, in carea se afla Ungari'a de 4 ani, va
incetá cu 1 Iuliu, dupa cum este cunoscutá on. cititori ai ace-
stei foi. Congregatiunile comitatense in sa se voru conchiamá
numai pentru alegerea comisiunei, carea va functiná la a-
legerea deputatiloru dietali.

Brasiovu 5/6 1865. (Unu respunsu intar-
diatu). Jurnalulu germanu „Kronstädter Zeitung“ reportéza
in nr. 43 despre asentarea anului curentu, inca spune, ca
spre acoperirea contingentulu de pre anulu acest'a s'au asen-
tatu 16 Sasi, 14 Románi, 7 Unguri si 1 Judeu. Mai departe
se plánge cu amaru, ca tinerimea romána din Scheiu s'a re-
trasu dela asentare, si astfelu fiii burgesiloru suntú tare ape-
sati, deórece suntú constrinsi a implini contingentulu!

Nu credemu, ca toti Sasi suntú de aceste simtieminte,
deórece o natíune, care pórtá in tóta buna vrémea pe bu-
ze „ad retinendam coronam!“ nu póte portá in inim'a asiá
putínu zelú pentru tronú si patria, incátu sa se amarésca asiá
de multu, decá din fiii sei cu unulu séu dói mai multu intra
in serviciulu patriei si alu tronulu. Dar nu potemu crede ca
s'aru fi asentatu prémulti dintre Sasi. Brasiovulu se dice, ca
este orasiu sasescu, si totusi, dupa cum dice „Kronst.
Ztg.“ s'au asentatu numai 16 Sasi, apoi 14 Románi, 7 Un-
guri si 1 Judeu, va sa dica maioritatea asentatiloru este ne-
sasésca.

Ne mirámu, ca Sasi se potú simti nedreptatiti, decá in-
tr'unu orasiu sasescu, intre 38 de asentati numai 16 suntú
Sasi.

Póte voru dice, ca Románii suntú mai numerosi de cátu
Sasi. Cum? intr'unu orasiu sasescu maioritáte romána? —
Póte ca au dreptate! — In asemenea casuri candu e vorb'a de
portarea greutátiloru, fratii Sasi suntú matematici fórté buni;
ear candu e vorb'a de binefacerile publice, de administrarea
comunala, de intrebuintiarea limbei románe in oficiu etc., atunci
se parú ca au uitatu cu totulú matematic'a asiá incátu suntú
in stare sa dica: 5000+5000=0. Eará nul'a nu se
considera nici odata.

Asiá dara déca este dreptu ce dice „Kronst. Ztg.“ : ca, cine voiesce sa se bucure de drepturi si libertati cetatienesci, trebuie mai întâiu sa-si implinesca si obligamintele se; apoi totu asiá de drepta este acea afirmatiune, de o vomu întorce, ca cine póta greutatile statului si ale comunei, déca simplinesce obligamintele se, acel'a trebuie sa se bucure de drepturi si libertati cetatienesci.

Acést'a aru trebui sa si o noteze fratii Sasi din Brasiovu mai bine, decâtu pâna aci. Suntemu de un'a opiniune cu „Kronstädter Zeitung“, ca scól'a si biseric'a voru ave inca multu de facutu in Scheiu in acést'a privintia; si noi mai adaugemu, ca nu numai in Scheiu, ci in tota Transilvani'a la tóte natiunile si in tóte privintiele. —

Déca comunitatea Brasiovlui, si in specie administratorii acesteia, suntu petrunsi de opiniunea gazetei germane, apoi aru crede (póte!) cineva, ca comun'a Brasiovlui a facutu totu ce a potutu, ca sa inlesnesca bisericiei si scólei române in Brasiovu misiunea cea grea. — S'aru insielá fórte.

Ce a facutu comun'a pentru cultur'a Scheiiloru de atáti'a seculi, decandu se afla acesti'a in Brasiovu?

Nimic'a, déca nu vomu considerá multele pedeci ale spiritului de corporatiune, din evulu mediu, ce se puneau Româniloru, pentru cá sa nu póta inveniá nice o maiestria. Luandu in consideratiune, ca Românii din Scheiu n'au proprietati de pamentu, apoi e cea mai naturala urmare, cá ei cu tineru cu betránu sa se raspendesca in tóte pártile, pentru cá cu deosebite speculi sa-si castige pânea de tóte dilele si sa pórté greutatile statului. Ce i leaga pre ei de vatr'a loru? —

N'aru fi asiá dara nice, minune, déca asentatiunea din anul acést'a pre multi din tinerii Scheiieni nu i-arú fi aflatu acasa, si astfelu nesuplinindu pre fiii burgeriloru, cá alta data, acést'i'a aru fi fostu constrinsi sa imbrace caputulu albu. Acést'i'a aru fi numai o consecintia necessaria a pecateloru trecute. — Cu tóte acestea lucrulu nu sta asiá de reu, de órece chiaru „Kronstädter Zeitung“, pe lângá tóte lamentatiunile sele marturisesc, ca si din Românii din Brasiovu s'an assentatu 14 individi, si suntemu siguri ca de alta data contingentulu Româniloru a coplestit cu multu mai multu pre alu Sasiloru, de cátu copletesce contingentulu Sasiloru de asta data pre alu Româniloru.

Mai departe ce a facutu comun'a Brasiovlui de atáti'a seculi pentru scótele române? Nimic'a si iar nimic'a! Pre lângá ajutorulu comunei, fára de zelulu patrioticu alu negociatoriloru din Brasiovu, Românii de aici inca astadi n'aru avé nice scóte elementare. — Prin influinti'a absolutismului fu constrinsa comun'a a ajutorá scótele române. —

Indata insa ce se slabi fréulu prin caderea absolutismului, se detrase si acelu micu ajutoru, sub pretextu, ca comun'a n'are bani. Acestu pretextu se opunea atunci, candu se versau summe de bani pentru întreprinderi cu multu mai putinu n'cessarie.

In fine ce a facutu comun'a pentru biseric'a romána?

Inca la anul 1848 universitatea sasésca a votatu legea, si Maiestatea Sea Imperatulu au intarit'o, prin care s'a hotaritu, ca preotii románi din fundulu regiu sa se doteze din averea comunelor respective, dupa potere. 14 ani trecura, fára cá comun'a Brasiovlui sa fia facutu ce-va spre executarea acelei legi, de-si scieau si mainamte, cá si acum, precum dicu, ca scól'a si biseric'a au inca multu de a face pentru locuitorii románi din Scheiu.

In fine dupa atátea asceptári si atátea tribulári decátu locurile mai inalte comun'a Brasiovlui, care posedé preste n'na suta de mii jugere de paduri, munti, livedi, araturi, afara de acést'a alte realitati, dominiuri, regalii, etc. comun'a Brasiovlui, care are venituri anuale de mai multe sute de mii floreni, si prin urmare este cea mai avuta comuna in Transilvani'a, acést'a comuna vine a dotá cele 5 parochii române din Brasiovu inolidum cu 15 jugere de pamentu, cari potu dá pe anu unu venit de 50, di cinci dieci florini v. a. — Ce marimimósitate? O astfelu de executare a susu numitei legi este mai multu decâtu ironia, — este sarcasmu. Cu ce voru dotá alte comune, cari nu au nici $\frac{1}{2000}$ din veniturile Brasiovlui, parochiele române? —

Metod'a acestei dotatiuni inca este destulu de caracteristica.

Comunitatea resp. Magistratulu din poterea propria (aus eigener Machtvollkommenheit) a facutu din biseric'a santului Nicolae din Scheiu biseric'a matra, eara din celelalte filiale, de-si la noi acést'a distingere nu esista, ci fiacare parochia este de sine statátore.

De-si celelalte comune bisericesci române de aici, si a-nume cea de pe Tocile, si cea din Brasiovulu vechiu, (dar

Derstele si Stupinele?) au cu multu mai urgente lipsa de ajutoru, totusi acea dotatiune se oferi numai bisericiei santului Nicolae, de siguru fiindca, scapandu de acést'a, crediura, ca ceialalti nu mai au gura.

Amu intielesu, ca biseric'a st. Nicolae aru fi cam priimitu ofertulu comunei. *) Despre acést'a se plánga unu corespondinte de aicea in nr. 36 alu „Tel. Rom.“ Altulu vine in nr. 40 spre a-lu combate, declarandu, ca biseric'a st. Nicolae n'a priimitu cele 15 jugere — i. e. cá totu le-a priimitu (? Red.) cu óresi cari reservatiuni.

Cu séu fára reservatiune, este totu un'a (? Red.). Ori si cine vede, ca comun'a nóstra vre sa se curetie cu unu bagatelu de acést'a cestiune odiósa pentru dens'a, pentru cá sa se póta legitimá la locurile mai inalte, ca a executatu legea dela 1848 pentru dotarea preotiloru, fia chiaru si numai „pro forma“.

De reservatiuni nu va mai fi vorb'a. — Se va dice, ca comun'a Brasiovlui, a dotatu pre preotii románi cu 15 jugere de pamentu. — Acést'a aru fi o precedentia periculósa pentru dotarea preotiloru románi in alte comune.

Celelalte comune mai putnu avute se voru uitá la Brasiovu si voru dice, ca déca Brasiovulu doteza 4—5 parochii cu 15 jugere, apoi dela densele voru fi destulu unulu, dóue séu multu trei jugere spre acestu scopu. — Pentru unu bagatelu sa nu grabimu a periclitá caus'a comuna!

Vinu a incheia. Déca comun'a Brasiovulu resp. locuitorii Sasi suntu petrunsi de opiniunea, ca biseric'a si scól'a au multu de a face cu locuitorii románi din Scheiu, spre a-i aduce la cunoscinti'a obligamentelor loru, apoi atunci sa se grabesca a le ajutorá spre implinirea acestei misiuni grele, sa nu detraga scóteloru si miculu ajutoru, ce se incuviintiasc sub — absolutismu; sa doteze parochiele bisericesci amesuratu demnitáti si averei comunei, eara nu in bajocura. Unei comune cá Brasiovulu sa-i fia rusine, a se aretá in publicu cu 15 holde, cu cari voiesce sa doteze 5 parochii. — In fine inca un'a. Déca Sasi léga cu asemenea drepturi, asemenea obligaminte, apoi sa impreune cu egali obligaminte si egali drepturi si libertati, in administrarea comunei, întrebuintiarea averei comunale, folosirea limbei in officiu, si a altoru drepturi politice. Y.

Din Banatu, 4 Iuniu 1865. (Viéti'a confessionala.)

De câte ori au cugetatu strainii a aduce natiunea romána la apostasia dela religiunea sea stramosiesca, totdeun'a au avutu tendinti'a si scopulu de desnatiionalizare. Cumea acestu scopu s'au persecutatu pe timpul principelui Rakoczy si alu altoru urmatori ai lui in Transilvani'a, din destulu ne este cunoscutu din Istori'a bisericésca.

Tendinti'a acést'a de desnatiionalizare, insa si de particularii magiari din Ungari'a si Banatu s'au aplicatu, unde li s'a potutu, totu numai spre scopuri egoistice. — Asiá in Banatu Magiarii din comitatulu Carasiu — mai vertosu in anii antemartiali — cu tóta energi'a se straduire a sprijini religiunea greco-catolica intre Románi, si nu pregetara a remustrá la locurile mai inalte in numele comitatului, despre lips'a urgente de a se infintia Episcopatulu greco-catolicu din Lugosiu; numai cu scopulu acel'a, cá pre Românii din Comitatulu acést'a, cari forméza o majoritate absoluta eclatanta, sa-i imparechieze intre sine, si prin afinitatea religinara acceptandu-i in partea loru sa póta domni preste densii. —

Aceste stáruintie ale loru au si avutu in parte rezultatulu doritu, pentru-ca Episcopatulu greco-catolicu s'a si infintiatu in Lugosiu, insa mai tardiu, adeva abia pe timpul absolutismului; candu nu le mai potú fructificá, pentru-ca viéti'a constitutionala se delatura, cu innadusirea insurectiunei.

Acum timpul celu mai nou aduse cu sine idei si principii nóue, si in anul 1861 cu restitutiunea constitutionei se ivi si spiritulu natiunalu, de carele fiindu electrisata natiunea romána întrega, n'a mai privitu la confessiune si la proselitismulu celu daunosu si stricaciosu intregulu corpu natiunalu.

Insa de-si gangren'a proselitismului confessionalulu se delaturase intr'unu timpu prin activitatea si propagarea ideei de natiionalitate, totusi acést'a nu potú indelungu sa dureze; pentru-ca multi suntú condusi de interese private, si de densele yoiundu a se folosi facu stricaciune intregulu corpu natiunalu románu!

Religiunea a devenitu unu jocu copilarescu in mán'a poporului celu simplu, si demoralisarea creste din di in di, preotimea se despretiiesce, cele sacre se urgisescu, si societatea corpului natiunalu se periclitéza!

Ce se mai dicemu despre inaintare!

Aru fi timpul, cá sa lasámu odata interesele private pentru *) La acést'a credemu ca a respunsu destulu de limpede on. reprezentantia a acelei bisericii in nr. 40 alu acéstui djurui. Red.)

cele comune; pentru că sa nu ne osândesca posteritatea până și dincolo de mormentu!

Sa parasimu ur'a și sa ne iubimu că frații de unu sânge! T.

Ni se serie, ca în C o m u n ' a V i s i a g u a prôpe de Lugosiu se intimplă a două di de Rosale unu scandalu ne mai auditu, adeca: poporul greco-catolicu venindu în număr mare la biseric'a greco-orientala (pentru ca densii n'au biseric'a) căți-va dintre densii — de buna sēma iritati prin factori ascunsi, — intrara în Altariu și pre preotulu gr. or., carele serviă s. Liturgia și inca nu se cuminecase, lu desbracara de ornatele bisericesci și lu impinsera afara; ear pre curatorele biseric'ei lu balura și sangerara; dupa aceea sparsera incuitorile dela lădile biseric'ei și luara ornatele, care se mai aflau într'ensele; apoi imbracandu-se preotii greco-catolici în ornatele, care le-au luat, au mersu cu processiunea afara la tîerina tragendu clopotele biseric'ei gr. orientale. Bietulu preotu gr. or. și află scaparea la protopopulu seu în Lugosiu, carele indata faci' relatiunea Administratorei comitatensu despre cele intemperate. În urmarea relatiunei facute, n'au intardiatu Administratorele comitatensu a emite o comisiune investigatōre în fati'a locului; carea de căte-va zile se cuprinde cu cercetarea celor intemperate, — și pāna acum vedemu a fi gasitu 5 dintre complotisti, pre cari i-au și esportatu cu gendarmi și i-au adusu la comitatu. Faptulu deca ni s'a referitu bine, n'are lipsa de comentariu.

Varietăți și noutăți de di.

(P e n s i u n a r e.) Maiestatea Sea c. r. apostolica prin p. n. hotarîre din 10 Iuniu a. c. S'a nduratu preagrătosu a pune pre Consiliarulu de Gubernu r. transilvanu, P a v e l u de D u n c ' a, în stare de odichna, declarandu-i p. n. multiamire cu servitiulu lui de multi ani, nepetatu și folositoriu. —

Despre sotia lui Kossuth, anume T e r e s i ' a, a cărei mōrte o-amu amintitu în numărulu precedent, aflāmu, ca a fostu de 55 ani. Dōm'na T e r e s i ' a se casatorise la an. 1840 cu Kossuth, luā parte la tōte planurile lui, la 1849 trāi aseunsa în Ungari'a, la 1850 se duse la Turci'a, la 1851 la Engliter'a, la 1853 la Americ'a, dupa aceea iar la Londra și dela an. 1864 la Turinu. O fiica a lorū, anume Vilm'a, reposase la an. 1862, și asiā Kossuth remāne numai cu cei doi fii ai sei Franciscu și Ludovicu Teodoru, cari amendoi suntu în servitiulu statului italianu. —

(P r e m i u l i t e r a r i u.) „Familia“ pune premiu de 6 galb. pentru cea mai buna novela originala, ce i se va tramite pāna pe 1 Oct. a. c. c. n. Cele istorice seu de naravuri voru ave preferintia. —

„C a l i c u l u “ umoristico-satiricu. Sub titlulu acest'a audimū ca se afla sub tēscu în tipografi'a lui I. Drotlefu în Sabiu o brosiura de 6-7 cōle (octavu), carea va esi pāna în mijloculu lui Iuliu a. c. prevediuta cu 22 caricaturi tiparite în testu. — Venitululu curatu jametate e în interesulu fondului juristiloru din Sabiu. Pretiulu 60 xr. v. a. —

(D i u a r i u n o u m a g i a r u.) Din 1 Iuliu c. n. va esi în Pest'a unu diariu nou, proprietate a renumitului barbātu de statu Br. Iosifu de Eōtvōs, sub redactiunea d. Carolu Keleti. Titlulu lui va fi „Politikai Hetilap“ (Septemariu politicu).

Principatele române unite.

Precum ne spune „Tromp, Carpatiloru“, D. Constantinu N e g r i, agintele romānu la Constantinopole, a publicatu celu din urma memorandu privitoriu la monastirile „inchinate.“ Nu numai foile din Romani'a, ei și altele europene se intrunescu în parerea aceea, ca opulu Dlu Negri consiste numai din acte și documente autentice, din care cauza se și crede, ca cestiunea în conferintiele soliloru poteriloru europene mai eu necesitate va trebui sa se resōlva în favōrea Romāniei. Dlu Negri celu d'antāiu esemplariu din acest'a carte, scrisa în limb'a diplomatica europeană, în cea franceza, l'a dedicatu archivel statului romānu, înscriindu pe densulu: „Omāgiu Arhivei statului, din care s'au trasu tōte cele într'acēsta carte cuprinse. C. Negri. —

„Trompet'a Carpatiloru“ pentru nisce articuli privitoriu la Evrei e data în judecata. Eata amarele cuvinte, cu cari comita ea acest'a scire, ce o aduce în fruntea nr. seu din 6 Iuniu: „Cu comerciulu, cu industri'a, cu manipularea baniloru etc. s'a sfersitu: suntu întregi, tōte, în tōta tîer'a, numai în mână Evreiloru. Chran'a chiaru, speculatiunea și preparatiunea chran'ei Romāniloru în tîeră, — de cari erau opriti prin legi a se atinge Jidovii, — a inceputu a intrā în mână Evreiloru; și, ceea ce nu s'a pomenitu decandu esista tîer'a romānesca, o tromba de macelarii evreesci cu macelari Evrei, arunca lepadaturile Hahamului spre chran'a Crestiniloru!

În Romani'a astadi, potemu dice, ca numai Evreii au drepturi. Ei au diuarie privilegiate, pe cari nu le pōte a-

tinge nici legea, nici ordonanti'a asupra pressei; și că sa numimū numai unulu, indicāmu P r o g r e s s u l u, diariu semi-oficial, cerutu și dobenditu de cătra d. Michailu Cogalnicēnu dela fost'a camera, și vendutu apoi, datu cu tōte drepturile lui, Jidaniloru pe unu venitu anualu de 2000 galb.; — ei numai au dreptulu de intr'uniri, recunoscute de cătra guvernulu Cogalnicēnului prin statute legiuite; — ei numai au scōle, spitaluri bine organizate în Romani'a: — ei numai au privilegiulu a nu fi atacati de press'a romāna; și, precum ea acēst'a sa se scie de cătra toti, eata diariulu, — celu care a leptatu mai multu pentru tōte institutiunile cele noue, pentru tōte ideile cele mari și salvatōre patriei nōstre, pentru tōta constitutiunea data noue de cătra alesulu și Domnitorulu nostru, — diariulu care a combatutu cu mai multa energi'a, mai neobositu, cu mai multe sacrificie, tōte partitele, tōte reactiunile contr'a actiunei providentiale facuta prin Domnitoriu; diariulu acest'a s'a datu în judecata, pentru ca nu a respectatu pre Jidani, pentru ca nu a aprobatu, cătîer'a, desrobota din mână boieriloru, sa se harzēsca, — că sa vorbimū mai nobile și mai parlamentariu, — sa se harzēsca Jidaniloru!

Bucurati-ve, gazete, organe ale Jidoviloru! Bucurate și dt'a, chir Burta—Verde! singur'a fōia, care mai dicea, din candu în candu, căte o vorba contr'a despatrierei Romāniloru în favorulu Evreiloru, s'a datu în judecata, s'a trasu în criminalu, și Domnedieu scie care i va fi sōrtea!

Dara. Nici servitiulu ce au adusu cestiunei monastiriloru disē inchinate; nici servitiulu ce au adusu acest'a fōia la luarea monastiriloru porocite brancovenesci; nici sustinerea ce a facutu guvernulu, în actiunea sea contr'a incalcārilor strainiloru cu mână armata în tîeră; nici devotamentulu seu fără reserva în sustinerea marelui actu din 2/14 Maiu; n'au potulu sa faca a i se trece cu vederea marea crima, marea crima de statu romānu, marea crima de les-natiunalitate romāna, a se impotrivi pretensiuniloru Jidaniloru de a pōte deveni și judecatori, și prefecti, și deputati și ministri în tîer'a romānesca, a cărei industria au stîns'o cu deseversire, alu cărei comerciulu l'au degradatu, l'au descreditatu, l'au sūgrumatu cu totul; alu cărei terenulu lu are dejā cūperatu cu 20,000,000 galbeni stōrse numai din suculu acestei tîeri, — căci nici unu Evreu n'au venitu vre-odata cu bani în Romani'a! — Cercetēdie cine v'a voi condicele de ipotece dincolo și dincoace de Milcovu, și se va incredintia ca 20,000,000 galb. fondu, datorēza terenulu tîerei Jidaniloru. — Acestea trecu preste codicii civili; aceste trebuiescu esamenate și otarite prin procedure și prin codicele politice. A est'a este parerea, credint'a acestei foi și nu se va schimba nici odata. —

Ministeriulu a luatū mesuri energice, a preveni, cătu se pōte, unu nou flagelu venitu asupra tîeriloru romānesci; locustele, ce au umplutu mai eu sēma districtele Bolgradu, Cahulu și Ismailu. Cu tōte acestea se telegrafesce „Opiniunei nationale“ din Cahulu cu datulu 12 Iuniu (ajunsa la Bucuresci — Ddiu scie „per quot varios casus“ în 15 Iuniu c. n.): Din colonii din pricin'a slabeloru mesuri, locustele navalescu în catime spaimentatōre în ocolulu Constangai'a, parte apuca spre Prutu în Moldov'a. Dejā pagubele suntu insemnate. Cu tōte poruncile ministeriale, prefectii vecini nu tramitu ajutoriu. Pe hartia suntu tōte instantiele în regula. Ve roga, în numele ocolului, aretati pericolulu generalu și cereti ajutorulu necessariu fără intardiere.

„Op. nat.“ în nr. seu din 1/13 Iuniu, aduce cōsemnarea acelorū agricolu și industriari din Romani'a, cari au priimitu medalie ori premie de bani pentru produsele infatisiate la espositiunea dela „tārgulu mosiloru“ din Bucuresci. Produsele premiate suntu luate din clasele: orticultura, zootechnia, produse agricole, mecanica agricola, economia domestica, mineralogia, metalurgia și industri'a tîerei, lucrarea metaluriloru, mecanic'a generala, metasaria, lanaria, industri'a jului și a căncei, tabacaria (argasitori'a) și pelari'a, în fine dogaria. Premiele fura medalie de brontiu și de argintu și catimi de 3—30 galbini. Iuriulu, ce avu sa judece și sa premieze obiectele espuse, erā compusu din d. Ioann Ionescu, A. Slatineanu, P. J. Aurelianu, I. Marghilomanu, Vasiliu Iorju, G. Constantinescu, D. Riureanu. —

Prospectu politicu.

Espuseramū în numărulu din urma, ca camera ablegatiloru din Prussi'a s'au inchisu prin unu cuventu rostitu de ministrulu presiedinte în numele regelui. Cuventulu acest'a, ce acusa pre ablegatii, mai pe fatia ori mai pe ascunsu, ca le lipsesce iubirea patriei, ca nu suntu destulu de credinciosi și devotati monarchului, ca voru sa restringa drepturile corōnei, ba ea umbla cu idei revolutiunarie;

- cuventulu acest'a, d'cemu, precum si cuventulu celu energicu, cu care a respunsu presedintele Grabow, spunendu pe fatia, ca Prussia e pe cale a deveni statu absolutisticu politiaru seu militaru, nu mai lasa nici o noiela despre profund'a desbinare ce existe intre regimu si reprezentantii poporului. De are parte sta poporul, este lesne de intielesu din tote cate se petrecu in Prussia. Asia d. e. in Coloni'a se ascapta in curendu o demonstratiune mare in onorea majoritatii deputatiloru, si regimulu se insiela numai pre sine insusi, trimbându prin foile sele, ca natuinea nu este de o parere cu ablegatii sei.

Sindicii de corona — spre surprinderea tuturor — si-au datu parerea intr'acolo, ca pretepsiunile brandenburgese (ale regelui prussescu) de ereditate in ducatele de Elb'a nu suntu intemeiate.

Despre conjuratiunea din Spania avem acum cate-va date mai speciale. Generalulu Prim, care de catu-va tempu absentza din Spania, a priimitu ordinu a se re'ntorce pe calea cea mai scurta la Spania, caci se crede ca si elu aru ave ceva parte la revolutiunea proiectata in Valencia. De altmintrea, afara de colonelulu regimentulu pomenitu, se mai arestara cati-va vice-coloni, maiori si ofi-cieri de ranguri mei mici, ear prefectulu tinutulu se lipsi de oficiu, pentruca n'a descoperitu complotulu far in ora din urma. Organeloru guvernamentale li s'au impusu cea mai strinsa supraveghiere a tuturor miscariloru poporului.

Din Americ'a se constataza scirea, ca si celu din urma comandante alu staturiloru de mediadi, Kirby Smith, s'a predatu cu aceleasi conditiiuni, ca si generalii dinaintea lui.

In privintia pertractariloru intre regimulu italianu si scaunulu papalu avem sa insemnamu, ca reprezentantele austriacu, Br. Bach, neliniscitu de secretulu, ce se pazesce in caus'a acest'a, a facutu intrebare la Cardinalulu Antonelli, care aru fi respunsu, ca negociatiunile se marginescu in adeveru numai pe langa afaceri bisericesci. La acestea Br. Bach aru fi pretinsu, ca indata ce negociatiunile acestea aru trece pe terenulu politicu, densulu sa fia incunoscutiatu; Antonelli n'aru fi promis, ci aru fi datu respunsu degressivu. Precum se vede, Austria are cauza a se teme, ca nu cum-va la spatele eii sa se faca contielegeri, ce o atingu si pe dens'a, si inca forte multu. Conte Sartiges, ambasadorulu francesu la Roma, a declarat regimulu de mai multe ori, ca trupele francese nu voru remane mai multu in Roma, decum e fixatu in conventiune.

Despre serbatorea nationala a Serbiloru din Serbi'a propria amintisaramu ce-va intr'unulu din nrii precedinti, „Pest. Bote“ are o corespundintia originala din Belgradu, carea descrie festivitaea ca forte frumoasa, imposanta si entusiastica. La Topschider, unu locsioru aprupe de Belgradu, se adunaseru preste 40,000 omeni. Festivitaea se'ncepù cu rogaciuni, pontificandu Mitropolitulu; dupa S. Liturgia se facu Litia, apoi cuventu Mitropolitulu de pe unu amvonu imbracatu cu earba verde si invescutu cu sabii vechi si tunuri de lemnu — buneore ca ale Romaniloru la 1848 —, cu cari alungasera la 1815 Serbiu pre Turcii din tiara. Apoi se urca principele si principesa pe o tribuna gatita frumosu, si principele rosti unu cuventu insufletitu in onorea celoru ce au caditu si celoru ce s'au luptatu pentru eliberarea patriei, intre cari numerà cu pietate si pre tatalu seu Milosiu, si roga pre Domnedieu pentru odichn'a sufletelorु celoru repasati si pentru prosperarea celoru ce suntu inca 'n vieta. Apoi urma decorarea veteraniloru; ministrulu de interne ii chiamà dupa nume, principele ii saruta pre toti si principesa le infipse medaliele la peptu. Acest'a cu deosebire sa fia fostu o scena petrundiatoe.

Principele Cuz'a se escusase prin scrisore forte amicala si tramisese o deputatiune militaria de tote armele.

Nr 26—1 **Escriere concursuala.**

Fiindca la gimnasiulu gr. cat. de aici cu inceputulu anulu scolasticu 1865/6 se va deschide si a III-a classa, mai suntu de lipsa inca doi professori din nou a se aplica.

Pentru ocuparea acestoru doue posturi professorali se escrie concursu pana in 10 Augustu a. c.

Cu postulu professoralu este sistematu unu salariu anualu de 600 fl. v. a. si cortelu naturalu ori 60 fl. v. a. bani de cortelu.

Doritorii de a capeta aceste posturi voru tramite concursurile sale pana la tempulu prefiptu legitimandu-se cu atestate:

1. Despre purtarea morala si politica, apoi despre etate si confessiune.
2. Cumca au deplina cunoscintia a limbei romane.
3. Cumca possuadu calitatile recerute pentru atare postu.

Redactoru respundiatoriu **Zacharia Boiu.**

La aceste posturi se voru preferi dintre concurenti acei'a, cari voru dovedi ca au facutu anii de proba cu bunu successu.

Concursele astu modu instruite au sa incurga sub adress'a: „Presidiulu comitelui administratoriu de fondurile scolare granitiere din districtulu Naseudului, in statiunea Naseudu“ multu pana la tempulu prefiptu, caci mai tardu nu se voru potea considera.

Comitetulu fonduriloru scolare din districtulu Naseudului. Naseudu in 12 Iuniu 1865.

Gregoriu Moisi m. p.,
vicariu eppescu foraneu.

23—2 **Escriere de concursu.**

Devenindu vacanta la scola capitala romana cu publicitate din opidulu Resinari o statiune de invetiatoriu, se deschide prin acest'a concursu spre ocuparea eii.

Cu acea statiune este impreunatu a) unu salariu anualu de 350 f. v. a., b) bani de cortelu 16 fiorini pe anu si c) unu relutu de lemne de 16 fiorini 80 cr. pe anu.

Competentii la acestu postu au a-si tramite cererile lor franco la oficiulu subsemnatu (post'a din urma Sibiui) celu multu pana in 20 Iuliu 1865 st. n. si a documenta

a) Prin unu atestatu de botezu, ca suntu romani de legea greco-orientala;

b) Prin atestate bune, ca au absolvatu celu putinu gimnasiulu inferioru, cum si cursulu pedagogicu prescriu;

c) Cumca mai sciu bine celu putinu un'a din cele doue limbi nero mane ale patriei, (german'a, magiar'a);

d) daca au mai implinitu undeva seu nu servitiulu de docinte si cum?

e) Cumca au dusu o vieta morala si au avutu portare politica nepatata.

Resinari, 12 Iuniu 1865.

Oficiulu opidanu.

24—2 **Publicare de concursu.**

La scola capitala romana din opidulu Resinari a devenitu vacanta statiunea de invetiatoe in clas'a fetietoru, spre a carei ocupare se deschide prin acest'a concursu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anualu de 262 f. 50 cr. v. a. unu relutu de lemne de 16 f. 80 cr. v. a. si bani de cortelu in suma de 16 f.

Domnele concurinte voru ave pre langa cererea scrisa de mana Domniei Loru a dovedi prin atestate bune,

a) Ca au dusu pana acum o vietuire nepatata in tota privintia.

b) ca sciu ceti si scrie bine romanese, si

c) ca sciu totu felulu de lucru femeescu de mana trebuitoriu femeiloru nostre si ca se pricepu bine la invetiarea altora.

Cererile in asta privire suntu a se indrepta franco catra oficiulu mai josu insemnatu (post'a Sibiui) celu multu pana in 20 Iuliu 1865. st. n. de ore ce cererile mai tardu sosite nu se voru pote lua in considerare.

Resinari, 12 Iuniu 1865.

Oficiulu opidanu.

(22—2) **EDICTU.**

Mari'a Grecu, legiuit'a socia a lui Moise Craciunu, amendoi din Siorsiu Scaunulu Cincului mare, carea cu necredintia de mai multu tempu si-a parasitu barbatulu, si nu se scie locul petrecerei eii, de vreme ce barbatulu au urdu processu de despartientia asup'a eii, se indatoreza prin acest'a, ca dela datulu mai josu semnatu, in terminu de unu anu si o di nesmintitu sa se prezenteze inaintea acestui Scaunu protopopescu, caci la dincontra si in nefiintia eii de fatia se voru hotari cele prescise de SS. Canone ale bisericeii nostre dreptu credinciose resaritene.

Cinculu mare, 25 Maiu 1865.

Scaunulu protopopescu gr. or. alu Cincului mare.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protop.

Nr. 25—1 **ANUNCIU.**

Institutu de crestere si institutiune.

In institutulu meu de crestere si institutiune pentru copile de clase mai alese, deschisu in 1 Decembre a. c. se priimescu in fiacare di atatu eleve esterne, catu si internande. Programe pentru interesati, atatu in privintia instructiunei catu si a conditiuniloru, se afla la subscris'a. Desluciri mai de aprupe despre principiile si organizatiunea institutulu impartasiescu — din bunavointia — P. Protopopu Hannia si D. Cons. gub. I. Bolog'a.

Sabiui 12 Iuniu 1865.

Philipine Beraud.
Strad'a Pintenului Nr. 361.

Burs'a din Vienn'a 12/24 Iuniu 1865.

Metalicele 5%	69 50	Actiile de creditu	178 30
Imprumutulu nat. 5%	74 55	Argintulu	107 50
Actiile de banca	799	Galbinulu	5 17

Editura si tipariulu tipografiei archidieceesane.